

PRAWO ROLNIKA — ПРАВО РІЛЬНИКА

Organ Związku Zawod. Rolników dla Wojew. Wschodnich
Орган Зв'язку Заход. Рільників для Воев. Вєхідних

WYCHODZI w KAŻDĄ NIEDZIELĘ   ВИХОДИТЬ КОЖДОЇ НЕДІЛІ

Prenumerata roczna . . . zł. 10—
Пренумерата річна . . . зл. 10—

Prenumerata kwartalna . zł. 2'60
Пренум. чвертьрічна . зл. 2 60

Cena jednego egzemplarza 20 gr.
Ціна одного примірника 20 сот.

Adres Redakcji i Administracji:
STANISŁAWÓW, GMACH STAREGO SĄDU,
PLACA TRYNITARSKIEJ. — Telefon Nr. 211.

Адрес Редакції і Адміністрації:
СТАНІСЛАВІВ, ДІМ СТАРОГО СУДА,
ПЛОЩА ТРИНІТАРСЬКА. — Тел. Ч. 211.

Za Komitet Redakcyjny: Dr. Stanisław HOFMOKL
За Комітет Редакційний: Др. СТАН. ГОФМОКЛЬ

Statystyka ludności w Państwie.   Статистика насел. в Державі.
Rolnictwo 65⁰/₀, Przemysł 14⁰/₀, Różne za-   Рільництво 65⁰/₀, Промисл 14⁰/₀, Ріжні за-
wody 13⁰/₀, Handel 8⁰/₀.   води 13⁰/₀, Торговля 8⁰/₀.

Dnia 15-go lutego 1928 roku

otwarte zostało

przy Sekretarjacie Wojewódzk. Z. Z. R.

Stanisławów, plac Trynitariski, Stary Sąd, Tel. 211

Biuro porady wojskowej

które załatwia Członkom Z. Z. R. sprawy odroczeń wojskowych, ćwiczeń rezerwistów, sprawy paszportowe, jakoteż wydawanie duplikatów zagubionych dokumentów wojskowych.

Kierownik biura urzęduje codziennie, od 9—3 popoł. z wyjątkiem niedziel, w Biurze Sekretarjatu Wojewódzkiego Z. Z. R., gdzie też należy zgłaszać się po porady.

Дня 15-го лютого 1928 року

зістало отворене

при Восвід. Секретаріяті С. З. Р.

Станиславів, площа Тринітарська, Старий Суд, Ч. телефону 211.

Бюро військової поради

котре полагоджує Членам С. З. Р. справи відročень військових, вправи резервістів, справи пашпортові, як також видаванне дуплікатів загублених документів і пр.

Управитель Бюра урядує щоденно від 9—3 попон., з винятком неділів, в Бюрі Восвідського Секретаріяту С. З. Р., де належить зголошуватися по поради.

NA CZASIE.

Banki spółdzielcze.

Pierwsze lody, zapory i uprzedzenia zostały już przełamane. Dziś nie potrzeba już nikogo przekonywać o znaczeniu ruchu spółdzielczego doby obecnej, gdyż on sam mówi za siebie swymi dotychczasowymi sukcesami, jednając sobie coraz więcej zwolenników. Przekonaliśmy się najdowodniej, iż chodzenie luzem jest mało popłatne, gdy natomiast zespolona samopomoc daje wielkie ułatwienia życiowe

Zaznaczyć jednak należy, że w ogólnym ruchu spółdzielczym niepoślednią rolę odgrywają obecnie banki spółdzielcze. Rozrost ich jest wprost imponujący. W najbardziej nawet zapadłych i prawie zupełnie oderwanych od świata miejscowościach wciąż powstają nowe placówki bankowe spółdzielcze, tworząc wielką sieć spółdzielczości, która kiedyś w całym kraju będzie ze sobą połączona jednym wielkim łańcuchem wspólnego interesu.

O roli, jaką odgrywają w życiu gospodarczym naszego kraju banki spółdzielcze, najlepiej świadczą cyfry, wyrażające wzrost oszczędności: w bankach akcyjnych w 1927 r. wzrost około 300%, a w bankach spółdzielczych w 1927 r. wzrost wynosił 1000%, co dodaje tym placówkom najszerszych mas społeczeństwa dalszego bodźca do pracy.

Podkreślić należy, że tak pomyślny rozwój banków spółdzielczych zawdzięczać należy nader liberalnemu ustawodawstwu polskiemu, które zwalnia tego rodzaju placówki od szeregu ciężarów.

Już w założeniu Związku Zawodowych Rolników, jakoteż przy układaniu jego statutu, przewidzianem zostało również zakładanie banków spółdzielczych Z. Z. R. na terenie każdego powiatu, aby nasi Członkowie mogli mieć odpowiednią pomoc i wygodę. Pierwsze kroki w tym kierunku zostały już nawet poczynione, więc należy się spodziewać skutecznienia wielkiego dzieła.

Dziś z pewnością liczyć można na dalszy pomyślny rozwój banków spółdzielczych, jednakże szybkość i zakres rozwoju uzależnione są od banków państwowych i Banku Polskiego, których zadaniem byłoby przydzielenie wydatnych kredytów, oraz otaczanie banków spółdzielczych ojcowską opieką przez kontrolę, dającą gwarancję należytego wywiązywania się z przyjętych na siebie zobowiązań. Związek Zawod. Roln. postara się jednak o tę pomoc rządową, postara się o najdalej idące ułatwienie dla swych spółdzielni bankowych i musi doprowadzić do tego, abyśmy stanęli na pierwszym miejscu. Praca wre, kipi, oby tylko sami Członkowie Z. Z. R. nie opuszczali rąk i nieśli Kierownikom swym wydajną pomoc!

Rząd — a meljoracja.

Sprawa meljoracji w naszym Państwie jest dziś kwestją nader aktualną, którą zajmują się wszyscy, widząc w niej rozwój rolnictwa. Równocześnie jednak zdajemy sobie z tego sprawę, że dokładne przeprowadzenie prac meljoracyjnych pociągnie za sobą niesłychane wprost koszty. Obliczenia na powyższy temat, przy uwzględnieniu racjonalnych prac meljoracyjnych, czyni w czasopiśmie „Przemysł i Handel“ p. Witold Hanicki. Píše on, że tereny, które mają być zmeljorowane, wynoszą 18.750 tys. ha, w tem 10 milionów ha zajmują grunta orne, a 8750 tys. ha wypada na łąki i pastwiska, lasy i nieużytki. Meljoracja 1 ha gruntu ornego wynosi 700 zł, 1 ha łąki, pastwisk itp. 400 zł. Otóż przygotowanie prac meljoracyjnych kosztowałoby 1.150 milj. zł, a ogólny koszt meljoracji 18.750 tys. ha wynosi astronomiczną sumę 11.650 milj. zł. Gdybyśmy akcję meljoracyjną rozłożyli na 90 lat, to musielibyśmy na ten cel prelinnować 129 500 tys. zł. rocznie. Natomiast meljoracja wszystkich gruntów w Polsce w obecnym tempie, przy funduszach obecnie na ten cel wyznaczonych, musiałaby trwać nieco dłużej, bo lat około 400. Zdaniem p. Hanieckiego należałoby utworzyć specjalny Bank Meljoracyjny, którego zadaniem byłoby finansowanie prac meljoracyjnych, oraz powołać do życia rady meljoracyjne przy Prezydium Rady Ministrów.

Nasz Rząd poważnie zastanowił się nad tem, gdyż Marszałek Piłsudski jest dobrym gospodarzem i wie na co użyć pieniądze pożyczone zagranicą. — Wielka suma 135 milionów złotych będzie w głównej mierze przeznaczonych dla rolnictwa na stworzenie kredytu, który ma umożliwić przeprowadzenie meljoracji. 25 milionów złotych Rząd już wypłacił, a dalsze sumy niebawem zostaną wypłacone.

Bank Rolny opracowuje właśnie sposób stworzenia wygodnego, dostępnego dla każdego rolnika, kredytu długoterminowego na cele meljoracji. Nie będzie ten kredyt drogi, bo płacić będziecie od tego tylko 7%, a będzie on długoterminowy, od 13 do 18 lat.

Praca meljoracyjna jest wprost olbrzymią i rozciągać się musi przez wiele lat, jedno jest jednak pewne, iż dzięki zrozumieniu rzeczy i poparciu naszego Rządu, będziemy mieli z każdym rokiem coraz mniej nieużytków. Przy tak gigantycznym przedsięwzięciu niezbędna jest konsekwencja czynu, a tę właśnie posiada nasz Rząd!

НА ЧАСІ.

Кооперативні Банки.

Перші леди, запори і упередження зістали вже переломані. Нині не потреба вже нікого переконувати о значінню руху кооперативного теперішньої хвилі, понеже він сам говорить за себе своїми дотеперішними sukcesами, зеднуючи собі чимраз більше прихильників. Ми переконалися найдокладнійше, що ходити поодинокю є мало поплатне, а натомість вспільна самопоміч дає велику життєву полекшу.

Належить однак зазначити, що в загальнім кооперативнім руху непослідну ролю відгравують тепер кооперативні банки. Їх розріст є прямо імпонующий. В найбільше навіть непристучних і майже цілковито відірваних від світа місцевостях все повстають нові банки кооперативні, творячі великі кооперативні сіти, котрі колись в ділім краю будуть зі собою получені одним великим ланцухом спільного інтересу.

О ролі, яку відгравують в життю господарчім нашого краю кооперативні банки, найліпше виказують числа виражаючі зріст ошадностей: в акційних банках 1927 р. зріст околo 300%, а в кооперативних банках в 1927 р. зріст виносив 1000%, що додає тим інституціям найширших мас суспільности дальшої заохоти до праці.

Підчеркнути належить, що так знаменитий розвій кооперативних банків завдячуємо досить прихильному польському уставодавству, котре звільняє того рода інституції від богатых тягарів.

Вже в заложенню Союза Заводових Рільників, як також при укладанню його статутів, предвидженим зістало рівнож закладанне кооперативних банків С. З. Р. на области кожного Повіта, щоби наші Члени могли мати відповідну поміч і вигоду. Перші кроки в тім напрямі зістали вже навіть зроблені, отже в короткім часі надіятися належить довершення великого діла.

Нині без сумніву числити можна на дальший знаменитий розвій кооперативних банків, одначе скорість і обсяг розвою є узалеженні від державних банків і Польського Банку, котрих задачею булоби приділення видатних кредитів, як також опікуватися по батьківському кооперативними банками через контролю, даючу гваранцію належитого вивязання з принятих на себе обовязків Союз Завод. Рільн постарасться о таку поміч правительственну, постарасться о найдальше ідучі улукшення для

своїх кооперативних банків і мусить допровадити до того, щоби ми станули на першім місци. Праця горить і кипить, щоби тільки самі Члени С. З. Р. не опускали рук і несли своїм Управителям видатну поміч.

Правительство, а меліорація.

Справа меліорації в нашій Державі є нині справою дуже актуальною, котрою займаються всі, видячи в ній розвій рільництва. Рівночасно одначе здаємо собі з того справу, що докладне перепровадженне праць меліораційних потягне за собою нечувані впрост кошта. Обчислення на повищу тему, при узглядненню раціональних праць меліораційних наводять в часописі „Промисл і Торговля“ п. Витолд Ганицький.

Вн пише, що области, котрі мають бути змеліоровані, виносять 18.750 тис. га, в тім 10 міліонів га займають орні ґрунта, а 8.750 тис. га, припадає на толоки і пасовиска, ліси та неужитки. Меліорація 1 га ґрунту орного виносить 700 зол, 1 га толоки, пасовиска і пр. 400 зол. Отже приготованне праць меліораційних коштовалоби 1.150 міліон. зол., а загальний кошт меліорації 18.750 тис. га виносить астрономічну суму 11.650 міліон. зол. Наколиби ми меліораційну акцію розложили на 90 літ, то ми мусілиби на ту ціль преліміновати 129.500 тис. зол. річно.

Натомість меліорація всіх ґрунтів в Польщі в теперішнім поступованню, при теперішних на ту ціль визначених сум мусілаби тревати троха довше — бо околo 400 літ. Після думки п. Ганицького повинно утворитися спеціальний Меліораційний Банк, котрого завданням булоби фінансованне меліораційних праць, як також покликати до життя меліораційні ради при Президіум Раді Міністрів.

Наше Правительство поважно застановилося над тим, понеже Маршалок Пілсудський є добрим господарем і знає на що ужити грошей позичених за границею. Велика сума 135 міліонів золотих буде в головній мірі призначеною для рільництва на створенне кредиту, котрий має улукшити перепровадженне меліорації. 25 міліонів золотих Правительство вже виплатило, а дальші суми в коротці зістануть виплачені.

Рільний Банк опрацьовує тепер спосіб створення вигідного доступного для кожного рільника, довгоречинцевого кредиту на меліораційні ціли.

SPRAWY WYBORCZE.

Kobiety i mężczyźni przy jednej urnie.

W jednym z poprzednich numerów naszego piśma podaliśmy, że istnieje projekt, aby podczas nadchodzących wyborów kobiety i mężczyźni głosowali osobno, do dwu oddzielnych urn. Miało to na celu sporządzenia statystyki, któraby wykazała, w jakim stopniu kobiety zainteresowane są polityką i zamiłowaniem partyjnemi.

Ostatnio jednak Główna Komisja Wyborcza doszła do przekonania, że zrealizowanie tego projektu wprowadziłoby zamęt w technice głosowania, wobec czego został on odrzucony, wszyscy zaś spotkamy się przy jednej urnie. Szkoda jednak, że projektowana statystyka nie doszła do skutku.

Djety dla członków komisji wyborczych.

Minist. spraw wewnętrznych zarządziło, że członkowie Okręgowych Komisji wyborczych, oraz przewodniczący i członkowie Obwodowych Komisji wyborczych, którzy wskutek udziału w pracach tych komisji ponieśli dotkliwy uszczerbek w zarobku dziennym, otrzymają pełne djetyienne za dni rzeczywistej pracy, a o ile mieszkają poza obrębem urzędowania komisji, także zwrot kosztów podróży wedle norm, ustalonych dla funkcjonariuszy państwowych przy podróżach służbowych. Osoby powyższe, z wyjątkiem funkcjonariuszy państwowych, sędziów, prokuratorów i wojskowych, otrzymają djety i zwrot kosztów podróży w następującej wysokości: Członkowie okręgowych komisji wyborczych wedle 6-go stopnia służbowego, przewodniczący i członkowie Obwodowych komisji wyborczych wedle 7-go stopnia służbo-

wego, a zastępcy członków wedle tych samych norm. Funkcjonariusze państw., sędziowie, prokuratorowie, wojskowi, pełniący funkcje przewodniczących, otrzymają djety i zwrot kosztów podróży, zależnie od posiadanego przez nich stopnia służbowego. Komisarze wyborczy otrzymają djety i kosztów podróży na analogicznych zasadach.

Nawet i Tatarzy.

Z prasy codziennej dowiadujemy się bezustannie kto zgłosił swój akces do listy Nr. 1. „Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem”. A oto dowiadujemy się, że Komitet wyborczy Tatarów wydał odezwę, w której podkreślając opiekuńczy stosunek Rządu Rzeczypospolitej do Muzułmanów stwierdza, iż Tatarzy na ziemiach wschodnich stają na straży interesów przybranej ojczyzny. Tatarzy oświadczają następnie, iż głosować będą na listę Nr. 1, bowiem Rząd Marszałka Piłsudskiego kieruje się w swej działalności dobrem ogółu.

Włościanie z Wołynia u Marszałka Piłsudskiego.

Delegacja 100 włościan została przyjęta w Belwederze przez Marszałka Piłsudskiego. Włościanie ci przyjechali zapytać się wprost P. Marszałka za kim mają głosować, ponieważ każde stronnictwo świadczy się wszędzie swoją przyjaźnią dla Marszałka, żeby uzyskać więcej głosów. P. Marszałek wyjaśnił delegacji, że listą rządową jest Nr. 1. Wobec tego oświadczenia delegacja ta już będzie wiedziała, jak ma się nadal zachować, aby z sumieniem swem być w porządku i zapewnić Państwu dobrobyt.

EKONOMJA I GOSPODARSTWO.

Kilka słów o zakupie nawozów sztucznych.

Jak wiadomo, przy zakupie nawozu sztucznego płacimy za kiloprocent danego składnika na podstawie otrzymanej gwarancji. Nie zawsze jednak podana przez firmę gwarancja jest zgodną z faktyczną zawartością tego lub owego składnika pokarmowego, w danym nawozie sztucznym. Należy zatem we własnym interesie, każdy sprowadzony wagon nawozu

sztucznego poddać kontroli w jednej ze stacji chemiczno-rolniczych w Państwie, choćby pochodził od firmy, którą darzymy największym zaufaniem. Dla orientacji przedstawiam poniżej, czego należy żądać, przesyłając próbkę nawozu sztucznego, celem przeprowadzenia analizy do jednej ze stacji doświadczalnych.

Przy tomasy nie należy z reguły żądać zbadania zawartości kwasu fosforowego, rozpuszczalnego

Не буде то дорогий кредит, бо платити будеться від того тільки 7%, а буде він довгоречинцевий, від 13 до 18 літ.

Меліораційна праця є прямо величезною, і мусить розтягтися через багато літ, одно одначе є певне, що завдяки зрозумінню річі і при помочі

нашого Правительства, будемо мати з кождим роком щораз менше неужитків. При такім величезнім підприємству, потрібною є напружена праця і сила, а таку властиво має наше Правительство!

СПРАВИ ВИБОРЧІ.

Женщини та мужчини при одній урні.

В однім в попередних чисел нашого часопису ми подали, що існує проєкт, щоби підчас надходячих виборів женщини і мужчини голосували осібно, до двох осібних урн. Мало то на цілі спорядження статистики, котра виказалаби, з яким степені женщини є заінтересовані політикою і замилованнями партійними.

В послідне одначе Головна Комісія Виборча дійшла до переконання, що зреалізованне того проєкту впровадилоби заколот в техніці голосування, після чого зістав він відкинений, та проте всі стрінемося при одній урні. Одначе шкода, що проєктована статистика не дійшла до згоди.

Диєти для членів виборчих комісій.

Міністер внутрішних справ зарядив, що члени Окружних виборчих Комісій так предсідателі і члени Обводових виборчих Комісій, котрі через уділ в працях тих Комісій стратили заробіток дневний, одержать повні диєти дневні за страчені дні при виборах, а о скільки мешкають поза обсягом урядовання Комісії, також зворот коштів подорожи після норм, усталених для функціонерів державних, судіїв, прокураторів і військових, — одержать диєти і зворот коштів подорожи в слідуючій високости: Члени Окружних Комісій виборчих після 6-го степеня службового, предсідателі і члени Обводових Комісій виборчих після 7-го степеня службового, а заступники членів після тих самих норм. Функціонари державні, судії, прокуратори і військові, сповняючі заняття предсідателів, одержать диєти і зворот коштів подорожи, залежно від їх службового степеня. Комісарі виборчі одержать диєти і зворот коштів подорожи на анальогічних засадах.

Навіть і Татари.

Майже що дня з дневників довідуємося безнастанно, хто зголосив свою участь до листи Ч 1. Безпартійного Бльоку Вспівпраці з Правительством. Так отже довідуємося, що Комітет виборчий Татарів видав відозву, в котрій підчеркує опікунчі відносини Держави Річипосполитої до Музулманів і стверджує, що Татари на всхідних землях стоять на сторожі інтересів прибраної вітчизни. Дальше освідчають Татари, що гопосувати будуть на листу Ч. 1., понеже Правительство Маршалка Пілсудського кермується в своїй діяльности для загального добра.

Селяне з Волиня у Маршалка Пілсудського.

Делегація, числяча 100 селян зістала прийнятою в Бельведері через Маршалка Пілсудського. Селяне ті приїхали запитатися прямо п. Маршалка Пілсудського за ким мають голосувати, понеже кжде сторонництво свідчиться всюди своєю прихильністю для Маршалка, щоби одержати більше голосів. П. Маршалок вияснив делегації, що держа на листа є Ч. 1. Після того пояснення делегація та вже буде знати, як має дальше поступати, щоби з своєю совістю бути в порядку і запевнити Дежаві добробут.

Лиш оголошення заміщені в тижневнику „ПРАВО РІЛЬНИКА“, дійдуть до кожного Рільника.

w 2 proc. kwasie cytrynowym; przy superfosfacie zawartości kwasu forforowego, rozpuszczalnego w wodzie; przy mączkach kostnych zawartości kwasu fosforowego ogółem i azotu. W nawozach potasowych azotu saletrzanego, siarczanie amonu, azotu amonowego, azotniaku azotu ogółem.

Próbki z każdego zakupionego wagonu pobierać należy przynajmniej z co 10 worka, następnie całą zawartość pobraną z wszystkich worków starannie wymieszać i wsypać najlepiej do trzech suchych, czystych, uprzednio przygotowanych flaszek i opieczkować takowe. Po dokonaniu tej czynności sporządzić protokół, podpisany przez dwóch bezstronnych świadków. Z pobranych w powyższy sposób próbek, jedną przesłać do firmy, skąd nawóz przywieziono, drugą pozostawić w swoim przechowaniu, trzecią zaś przesłać do analizy do jednej ze stacyj doświadczalnych chemiczno-rolniczych.

Mamy następujące stacje doświadczalne chemiczno-rolnicze na terenie kraju: 1) Zakład doświadczalny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, ul. Łobzowska 24; 2) Zakład dośw. Wielkop. Izby Rolniczej, Poznań, ul. Dąbrowskiego 17; 3) Pracownia Chemiczna Muzeum Przemysłu i Roln., Warszawa, ul. Koszykowa 9; 4) Oddział Kontroli nawozów, pasz, gleb i t. p. w Dublinach, koło Lwowa.

Podaję tu również wyciąg z ceownika Związku Rolniczych Zakładów Doświadczalnych R. P., obowiązujący na terenie Państwa:

Oznaczenie kwasu fosforowego rozpuszczalnego w wodzie	zł. 7.—
Oznaczenie kwasu fosforowego rozpuszczalnego w 2 procentowym kwasie cytrynowym	zł. 7.50
Oznaczenie kwasu fosforowego ogółem	zł. 9.—
Oznaczenie tlenku potasowego	zł. 7.—
Oznaczenie azotu ogółem	zł. 8.—

Jak widzimy, że koszta przeprowadzenia analizy nie są zbyt wielkie. Chodzi tu tylko o zrozumienie, czem dla kupującego jest zbadanie tego co kupił, za co zapłacił, a najważniejsze co dał glebie, żyjąc nadzieją zbioru podwójnego plonu.

Jan Wieczorkowski.

Zboże dla wojska.

Dotychczas praktykowało się w ten sposób, że różni kupcy-pośrednicy kupowali od rolników zboże po cenach, jakie sami chcieli biednemu kmiotkowi narzucić, aby je potem sprzedawać dalej z kolosalnym zyskiem. Jak wiadomo, wojsko co roku czyni wielkie zamówienie, dając swym dostawcom olbrzymie dochody.

Na szczęście złote czasy kupców już się skończyły, bo oto Minister Spraw Wojskowych, Marszałek

Piłsudski, wydał zarządzenie, by wojsko kupowało zboże bezpośrednio od rolników.

Według tego zarządzenia każdy rolnik może z pierwszej ręki sprzedać wojsku nawet 100 kilo zboża. Gospodarze, którzy mogą sprzedać zboże do 1.000 kilo, otrzymają od wojska bezpłatnie wypożyczone worki i nie potrzebują tak jak kupcy-dostawcy składać kaucji pieniężnej.

W ten sposób zarządzenie p. Marszałka położy kres wyzyskowi drobnego rolnika i da wsi sposobność pewnego zarobku.

Wiadomości gospodarcze.

Nowy nawóz sztuczny Chorzowa. Państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie wypuściła na rynek nawozowy nowy nawóz sztuczny azotowo-fosforowy pod nazwą „saletra chorzowska Nitrofos“. Nawóz ten, zawierający 15.5 procent azotu i 9 proc. kwasu fosforowego, jest obok azotniaku nowym cennym dorobkiem fabryki w Chorzowie. Nowy ten nawóz spowoduje znaczne zmniejszenie przywozu drogiej saletry chilijskiej, tem więcej, iż saletra Chorzowska posiada tylko zalety tej ostatniej, a pozbawiona jest jej wad.

Kontrola przemiału żyta. Z końcem ubiegłego roku zostały wydane rozporządzenia, dotyczące ograniczenia przemiału żyta. Jak stwierdzono, wiele młynów nie stosuje się do tych rozporządzeń. W związku z tem, w najbliższych dniach specjalna komisja ministerjalna wyjedzie na inspekcję do różnych młynów, celem sprawdzenia, czy i w jakim stopniu rozporządzenia te są wykonywane

Kredyty na pasze treściwe. Pomiędzy specjalnymi kredytami, udzielanymi przez Państwowy Bank Rolny, dość wybitną rolę odgrywają kredyty na zakup pasz treściwych. W sezonie jesiennym przeznaczono na ten cel około 700.000 zł., na okres zaś 1927,28 r. okrągiło 1,000.000 zł. Właściciele mogą korzystać z kredytu w paszach treściwych, do wysokości 100 zł. na 1 krowę. Kredyty te są udzielane na czas 3 miesięcy, oprocentowanie zaś wynosi 9.5 proc. w stosunku rocznym dla spółdzielni i 11 proc. dla kólek i kontroli obór.

Kredyty państwowe na podniesienie produkcji zwierzęcej. Ministerstwo rolnictwa opracowało projekt dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie podniesienia produkcji zwierzęcej. W myśl tego projektu rozporządzenia, został utworzony państwowy fundusz kredytowy na podniesienie wytwórczości zwierzęcej. Z kredytu tego udzielane będą pożyczki na budowę urządzeń, służących do zbytu i przerobu zwierząt gospodarskich i ryb, oraz do zbytu wyrobów i

ЕКОНОМІЯ І ГОСПОДАРСТВО.

Кілька слів о закупні штучних навозів.

Як відомо при закупні штучного навозу платимо за кількопроцент даного складника на підставі одержаної гваранції. Одначе не завсігди подана через фірму гваранція є згідною з правдивою вартістю того або иншого складника поживи, в дотичнім штучнім навозі. Проте належить у власнім інтересі, кождий спроваджений вагон штучного навозу піддати контролі в однй зі стацій хемічно-рільничй в Державі, хотяйби походив від фірми, котра має наше повне довіре. Для орієнтації поставлю понише, чого належить жадати, пересилаючи пробку штучного навозу, в цілі перепровадження аналізу до одной зі стацій досвідних:

При томасині належить з регули жадати збадання завартости фосфорового квасу, розпускаемого в 2% квасі цитриновім; при суперфосфораті завартости квасу фосфорового, розпускаемого у воді; при мучках з костей завартости квасу фосфорового взагалі і азоту. В потасових навозах завартости чистого тлену потасового. В салітрі азоту салітри, сіркового амону, азоту амоневого, азотнику азоту взагалі.

Пробки з кождого закупленого вагону набирати треба принайменше що з 10 мішка, дальше цілу пробну завартість набрану зі всіх мішків старанно вимішати і всипати найліпше до трох сухих, чистих, передше приготованих фляшок і опечатати їх. По доконанню тої чинности списати протокол, підписаний через двох безсторонних свідків. З побраних в повищій спосіб пробок, одну переслати до фірми, звідки привезено навіз, другу лишити у себе, третю переслати до аналізу до одной зі стацій досвідних хемічно-рільничих.

Ми маємо досвідні стації хемічно-рільничі на области краю: 1) Заведенне досвідне Університету Ягайл. в Кракові, вул. Яобзовська 24; 2) Заведенне досв Великоп. Рільничої Комнати, Познань вул. Домбровського 17; 3) Хемічна Робітня Музея Промислу і Рільн., Варшава, вул. Кошикова 9; 4) Відділ Контролі навозів, паші, землі і пр. в Дублянах, коло Львова.

Рівнож подаю ту витяг з цінника Союзу Рільничих Досвідних Заведень Р. П., обовязуючий на области Держави:

Означенне квасу фосфорового розпускаемого у воді . . . . . зол. 7.—

Означенне квасу фосфорового розпускаемого в 2% квасі цитриновім . . . . . зол. 7.50

Означенне квасу фосфорового взагалі . . . . . зол. 9.—

Означенне тлену потасового . . . . . зол. 7.—

Означенне азоту взагалі . . . . . зол. 8.—

Як бачимо, що кошти перепровадження аналізу не є дуже великі. Ходить тут тільки о зрозумінне чим для купуючого є збадання того, що купив, за що заплатив, а найважнійше, що дав землі, надіючися подвійного збору продуктів.

Іван Вечорковський.

Збіже для війська.

Дотепер практикувалося в той спосіб, що ріжні купці-посередники купували від рільників збіже по цінах, які самі хотіли бідному хлопови накинути, щоби то збіже потім продавати дальше з великим заробком. Як відомо, військо що року робить великі замовлення і дає своїм доставцям величезні доходи.

На щасте, золоті часи купців вже скінчилися. Понеже Міністер справ військових, Маршалок Пільсудський видав розпорядженне, щоби військо купувало збіже безпосередно від рільників.

Після того розпорядження кождий рільник може з першої руки **продати навіть 100 кильо збіжа**. Господарі, котрі можуть продати збіже до 1.000 кильо, одержать від війська безплатно випожичені мішки і не потребують так як купці-доставці складати грошезу кавцію.

В той спосіб зарядженне п. Маршалка поставить таму використання дрібного рільника і дасть селу нагоду певного заробку.

Відомости господарчі.

Новий штучний навіз Хорзова. Державна фабрика союзів азотових в Хорзові випустила на ринок навозовий новий штучний навіз азотово-фосфоровий під назвою „Салітра Хорзівська Нітрофос“. Той навіз посідає 15.5 процент азоту і 5 проц. фосфорового квасу, є побіч амоняку новим цінним добутком фабрики в Хорзові. Той новий навіз спричинить значне зменшенне привозу дорогої хілійської салітри, тим більше, що хорзівська салітра має також ті самі наслідки, що хілійська, а не має її злих наслідків.

przechowania wytworów tych zwierząt na okres czasu do 10 lat.

Będą również udzielane pożyczki na inne cele, zmierzające do podniesienia wytwórczości zwierzęcej na czas do 5 lat. Projekt pozatem przewiduje bezprocentowe pożyczki na kupno rozplodników, na budowę zakładów ryb obsadzonych, oraz na studia doświadczalne zootechniczne i rybackie.

Nasze lasy. Lasy nasze, zarówno prywatne, jak i państwowe, zajmują 8,943.762 ha przestrzeni i stanowią ogólną wartość 4,615.783.308 zł. Stosunek obszaru lasów prywatnych powyżej 50 ha do ogólnego obszaru stanowi 41.6 proc., lasów zaś państwowych 34.4 proc. Stosunek zaś wartości pierwszych z tych lasów do ogólnej wartości wynosi 40 proc., drugich zaś 43.9. Z powyższych cyfr widzimy, że lasy państwowe, chociaż zajmują mniejszy stosunkowo obszar w ogólnej przestrzeni lasów, niż lasy prywatne, mają wartość jednak ze względu na racjonalniejszą gospodarke leśną wyższą od lasów prywatnych.

Ulgi celne dla nasion iglastych. Dbały o rozwój naszego Rolnictwa Rząd postanowił wprowadzić na 3 miesiące ulgi celne w przywozie z zagranicy nasion iglastych. Ktokolwiekby zatem z Członków Z. Z. R. był w tem zainteresowany, niechaj zgłosi się do swego Sekretariatu Powiatowego.

Jakie gatunki tytoniu wolno będzie u nas uprawiać? Wkrótce ukaże się rozporządzenie p. Ministra Skarbu, regulujące sprawę uprawy tytoniu w Państwie. Do uprawy dopuszczone będą następujące gatunki tytoni: w okręgu zablótowskim i monasterzyckim — węgierskie ogrodowe, w okręgu jagielnickim i borszczowskim — machorka pomorska i włoska (seragio), w okręgu śląskim — tytoń czerwono kwitnący, (odmiana miejscowa), w okręgu grudziądzkim, machorka pomorska (dotychczas uprawiana).

Rozporządzenie powyższe opracowane zostało po przeprowadzeniu szczegółowych badań nad poszczególnymi odmianami galunków tytoni, w celu nacjo-

nalizacji uprawy tytoni i niedopuszczenia do uprawy tych gatunków, które w danych okręgach, dzięki specyficznym warunkom miejscowym, atmosferycznym i glebowym, nie udają się należycie. Rozporządzenie powyższe wprowadzone będzie w życie już od wiosny b. r.

Zakupy koni dla wojska. Z końcem lutego b. r. zaczną objeżdżać kraj komisje Min. Spraw Wojsk, w celu wyboru koni dla wojska. Ma być zakupionych 6.000 koni. Cena za konia „remontowego“ została rozporządzeniem szefa administracji armji podniesiona z 1.050 złotych do 1,250 złotych. Na konie wybrana przez komisje wojskowe będą wydawane specjalne zaliczki.

Ministerstwo Spraw Wojskowych podniosło cenę, oraz postanowiło corocznie zakupić w kraju 6.000 koni, by w ten sposób poprzeć krajową hodowlę koni.

Giełda.

Kursy dolara.

W ubiegłym tygodniu kurs dolara wahał się:

W Warszawie: 8 88 1/2 — 8 90 zł.

W Krakowie: 8 87 1/2 — 8 88 zł.

We Lwowie: 8 87 — 8 88 zł.

W Stanisławowie: 8 87 — 8 88 1/2 zł.

Wszędzie tendencja utrzymana, nastrój spokojny, podaż dość silna.

Giełda stanisławowska.

Ceny z dnia 9. lutego 1928

Ceny za 100 kg — Pszenica 48 00. Żyto 38 28. Jęczmień 26 16. Owsies 33 28. Kukurudza 34 50. Hreczka 37 30. Proso 40 30. Siano polne 17 40. Łąkowe 12 70. Łasowe 9 50. mieszanka 18 00. konicz 20 50. Słoma okłotowa do senników 5. na sio czkę 4 50. Groch polny 53 10. Groch Victoria 7. 66. Bobik 38 00. Fasola kolorowa 41 25. Fasola biała 57 50. Wyka 36 00. Łubień 33. Ziemiaki 7 50. Otręby żytnie 26 80 i pszenne 28 30. Bydło rogate 1 13 za 1 kg. żywej wagi, zaś nierogacizna 1 56.

**POPIERAJCIE I ABONUJCIE
„PRAWO ROLNIKA“.**

Sprawy organizacyjne Z. Z. R.

Zebranie organizacyjne Wojew. Zarz. Z. Z. R.

W sobotę, dnia 11 lutego b. r., odbyło się w sali Rady Powiatowej w Stanisławowie, o godz. 12.tej w poł. Zebranie organizacyjne Wojewódzkiego Zarządu Zw. Zaw. Roln., na które przybyli Delegaci z Powiatów: Stanisławów, Kołomyja, Tlumacz, Peczenżyn, Horodenka, Śniatyn i Rohatyn.

Zebraniu przewodniczył p. Wład. hr. Dzieduszycki. Po przedwstępnych przemówieniach przystąpiono do wyboru Zarzą-

du Wojewódzkiego Z. Z. R. Ma iady zostały rozdzielone, jak następuje:

Prezes: Walerjan Niedźwiecki,

I Zastępca: Kunz Franciszek,

II Zastępca: Malinowski Stefan,

Skarbnik i Sekretarz: Inż. Trent Alojzy.

Po wyborze objął przewodnictwo Zebrania p. Prezes Niedźwiecki, który też po krótkiej dyskusji Zebranie zamknął. Zarząd Wojewódzki przystąpił natychmiast do energicznej pracy. Zaznaczyć należy, że p. Prezes Niedźwiecki przyjechał na Ze-

Контроль при меленню жита. З кінцем минувшого року зістали видані розпорядження, в цілі обмеження при меленню жита. Як досліджено, багато млинів не тримає тих розпорядків. В наслідок чого в найблизших днях виїде спеціальна міністеріяльна комісія на інспекцію до різних млинів в цілі справдження, чи і в яким степені розпорядження ті є виконувані.

Кредити на найліпші паші. Поміж спеціальними кредитами уділюваними через Державний Банк Рільний, досить значну роль відгрівають кредити на закупно найліпшої паші. В сезоні осіннім призначено на ту ціль около 700.000 зол., а на протяг часу 1927—1928 р. округло 1,000.000 зол. Властители, котрі годують більшу скількість худоби можуть користати з кредиту найліпшої паші, до високости 100 зл. на 1 корову. Кредитів тих уділяється на час до трох місяців, опроцентованне вносить 9-50 проц в річній обставині для кооператив і 11 проц. для кола контролю худоби.

Державні кредити на піднесення приросту худоби. Міністерство рільництва опрацьовало проект Президента Річипосполитої в справі піднесення приросту худоби. По гадці того проекту розпорядження зістав отвертий державний фонд кредитовий на піднесенне приросту худоби. З того кредиту будуть уділювані позички на будову приладів, котрі мають служити до збуту і поправи господарчих звірят як і риб, також до збуту виробів і переховування витворів тих звірят на протяг часу до 10 літ. — Рівночасно уділювані будуть також і позички на інші цілі, прямуючі до піднесення приросту худоби на час до 5 літ. Позатим проект передвиджує безпроцентові позички на закупно розплідників, також на студія зоотехнічні і рибачькі.

Ниші ліси. Ліси наші зарівно приватні як і державні займають 8,943.762 га простору і мають загальну вартість 4 615,783 308 зол. Порівнанне простору лісів приватних повище 50 га до загального простору є 41 6 проц., а державних лісів 34 4 проц. Порівнанне вартости перших з тих лісів до загальної вартости вносить 40 проц., а других 43-9 проц. З повищих цифр бачимо, що державні ліси, хотяй займають меншу стосунково область в загальнім просторі лісів, чим приватні, мають вартість однак зі згляду на раціональнішу господарку лісну вищу від приватних лісів.

Улекшення цлові для насіння шпилькового. Дбайливе о розвій нашого рільництва Правительство, постановило впровадити на 3 місяці улекшення цлові на привіз з заграниці шпилькового насіння. Отже котрийби з Членів С. З. Р. був

в тім заінтересований, най зголоситься до свого Секретаріату Повітового.

Які гатунки тютюну вільно буде у нас управляти? В коротці укажеться розпорядженне п. Міністра Скарбу, регулююче справу управи тютюну в Державі. До управи допущені будуть слідуочі гатунки: в окрузі заболотвським і монастирським — угорські огородові, в окрузі ягольницьким і борщівським — поморська махорка і італійська (сераго), в окрузі шлезьким — тютюн, котрий червоно цвите, (відміна місцева), в окрузі грудзонським поморська махорка (управлювана дотепер) — Повище розпорядженне зістало опрацьоване по перепровадженню докладного бадання над поодинокими відмінами гатунків тютюну, в цілі націоналізації управи тютюну і недопущення до управи тих гатунків, котрі в дотичних округах, завдяки спеціальним услівіям місцевим атмосферичним і землі не удаються добре. Повище розпорядженне впроваджене зістане в житте вже від весни с. р.

Купно коней для війська. З кінцем лютого с. р. зачне обіжджати край комісія Мін. Справ Військ., в цілі вибору коней для війська. Закупленних має бути 6 000 коней. Ціна за „ремонтованого“ коня зістала розпорядком шефа адміністрації армії піднесена з 1 050 до 1.250 золотих. На коні, вибрані через військові комісії будуть видавані спеціальні зачети. — Міністерство Справ Військових піднесло ціну, як також постановило що року закупити в краю 6.000 коней, щоби в той спосіб попірати краєву годівлю коней.

БІРЖА.

Курси доляра.

В минувшім тижни курс доляра вахався:

В Варшаві: 8-88¹/₂—8.90 зол.

В Кракові: 8-87¹/₂—8-88 зол.

У Львові: 8-87—8-88¹/₂ зол.

В Станиславові: 8-87—8-88¹/₂ зол.

Всюди тенденція утримана, настрої спокійний, подаж досить сильна.

Станиславівська біржа.

Ціни з дня 9. лютого 1928.

Ціни за 100 кг. — Пшениця 48-00. Жито 38-28. Ячмінь 36-16. Овес 33-28. Кукурудза 34-50. Гречка 37-30. Просо 40-30. Сіно пільне 17-40 лугове 12-70, лісове 9-50 мішанка 18-00, конічина 20-50. Солома околотова житня до сінників 5, на січку 4-50. Горох полевий 53-30. Горох Victoria 71-66. Бобик 38-00. Фасоля красна 41-25. Фасоля біла 57-50. Вика 36-00. Лубень 36. Картофля 7-50. Отруби житні 26-80 і пшеничні 28-30. Рогата худоба 1-13 за 1 кг. живої ваги, нерогатизна 1-56.

branie wprost z Warszawy, skąd przywiózł od bawiącego tam służbowo p. Wojewody Dra Morawskiego serdeczne pozdrowienia i życzenia pomyślnej pracy.

Organizacja powiatu horodeńskiego Z. Z. R.

Dnia 31 stycznia br. wyjechał delegat Z. Z. R., inż. Włodzimierz Karpiński, do Horodenki, gdzie opracowawszy plan i zaprosiwszy ludność całego powiatu, tj. 49 gmin, do 12 miejscowości, rozpoczął z dniem 3 bm. objazd tęgoż. Zgromadzenia organizacyjne odbyły się w następujących miejscowościach: Okno, Tarnowica-Polna, Jasionów-Polny, Siemakowce, Polanki, Czernolica, Olijowa-Korniów, Niezwiska, Isaków, Obertyn, Tyśzkowce i Horodenka, na których zgromadziła się ludność rolnicza, bez względu na płeć, narodowość, religię i przynależności partyjne. Po wygłaszanych referatach przez delegata Z. Z. R. inż. W. Karpińskiego, jakoteż dłuższych lub krótszych rzeczowych dyskusjach, jakie się w ciągu zgromadzeń rozwijały. Rolnicy z 44 gmin przystąpili do założenia Związków Zawodowych Rolników i dokonali wyboru Okręgowych Zarządów, oraz Delegatów na Zjazd Powiatowy.

Ludność z pozostałych pięciu gmin nie dokonała wyboru takich Okręgowych Zarządów jedynie z braku statutowego kompletu, bądź też — jak gmina Tyśzkowce — z powodu nie zrozumienia potrzeby takiej zawodowej organizacji.

Najbardziej imponująco wypadło zgromadzenie w Czernolicy, dokąd już od wczesnego ranku zcążały, jak na odpust, wielkie masy rolników z okolicznych wsi i gdzie wraz z mieszkańcami miejscowymi oczekiwano niecierpliwie przybycia zapowiedzianego Delegata. To też wielka sala Tow. gimnastycznego „Sokół”, gdzie zgromadzenie się odbyło, nie mogła pomieścić wszystkich przybyłych, zapelniono więc sieni i boczne salki, skąd przez otwarte drzwi przesłuchiwali się słowom przemawiającego. Dodać należy, że nawet okna i gzymsy kolumn obsadzone były ludźmi, jakby girlandami, by tylko niczego nie uronić ze słów delegata Z. Z. R., referującego w obu językach naszego Województwa potrzebę i wielkie znaczenie organizacji, oraz korzyści z niej płynące.

Już dnia 8 bm. odbył się w Horodence zjazd upoważnionych, po trzech z każdego Zarządu Okręgowego Związku Zawodowych Rolników. Zgromadzenie odbyło się w sali Towarzystwa gimnastycznego „Sokół”, na którym wybrano na Przewodniczącego p. Wiktora Abrahamowicza, zaś na sekretarza Józefa Komisaruka. Po przemówieniu delegata Z. Z. R. inż. W. Karpińskiego, przystąpiono do wyboru Zarządu Powiatowego Związku Zawodowych Rolników, przyczem wybrani zostali: Prezes: Wiktor Abrahamowicz z Targowicy-Polnej. Wiceprezesa: na powiat sądowy Horodenka: Feliks Wysocki z Horodenki, ks. Seweryn Gawański z Niezwiska. Wiceprezesa na powiat Sądowy Obertyn: Henryk Ciuchura z Czertowca i Leon Zabojski z Obertyna. Wiceprezesa na Okręg Czernolica: M. Rogalski z Czernolicy. Sekretarz: Jan Hulak, kierownik Spółdzielni Horodenka. Skarbnik: Marjan Krzysztofowicz z Jasionowa-Polnego. Członkowie Zarządu: Kazimierz Buszyński z Horodenki, Roman Bohusiewicz z Harasymowa, Mozes Zejdman z Serafiniec, Edward Smarzewski z Uniża, Franciszek Jägerman z Łuki, Zdzisław Szaszkiewicz z Niezwiska, Dawid Baran z Rakowca, Antoni Sajewicz z Olejowej-Korolówki, Kajetan Gużkowski z Olejowej-Korniowa, Julian Passkas z Kolanek, Marjan Krzysztofowicz z Jasionowa-Polnego, Iwan Nowosielski z Targowicy-Polnej, Antoni Krupa z Okna, Henryk Bachman z Czernolicy, Marcin Petro z Dąbek, Michał Karabin z Kunisowlec, Leon Zabojski z Obertyna, Jan

Bohusiewicz z Hanczarowa, Leon Brettler z Jakubówki, Ks. Długopolski z Zukowa, Joachim Brettler z Hawrylak, Onufry Cykur z Semenówki, Seweryn Złowocki z Isakowa, Orest Zaleski z Zyuczewa, Major Djam Indstejn z Podwarcieć, Łos Semenczuk z Wierzbowca, Adolf Sztudigiel z Daleszowa, Leon Folwarków z Siemakowiec, Dmyter Klepej z Potoczysk, Strychak Adolf z Chmielowy, Antoni Glazer z Korniowa, Czarnopyski Hryc z Olchowca, Ste'an Łazaruk z Repużyniec, Włodz mierz Ostrowski z Kopaczyniec, Drohom'rechi Mikołaj z Dżurkowa, Jan Łukasiewicz z Bałaharówki, Dmytro Kościuk z Czertowca, Wasyl Kurecz z Zabokruk, M. Marewski z Raszkowa, Mikołaj Balonek z Horodnicy, Sopotyk Mikołaj z Toporowiec, Dmytro Bednarczuk z Czerniatyna.

Po oświadczeniu się wybranych o przyjęciu godności, zabrał głos Delegat Z. Z. R. inż. W. Karpiński, wzywając wszystkich do pracy dla dobra ogółu i Państwa, Następnie prezes Wiktor Abrahamowicz, w krótkich, lecz ciepłych słowach podziękował na ręce Delegata Inicjatorom, jakoteż i samemu Delegatowi za pracę i poniesione trudy dla tej już tak dawno oczekiwanej organizacji, poczem zgromadzenie zamknięto.

Co zrobiłeś dla rozpowszechnienia Związku Zawodowych Rolników?

Mianowania Kierowników Powiatów. Biur Z. Z. R.

W bieżącym tygodniu zostały definitywnie załatwione mianowania i ewentualne małe przeniesienia Kierowników Powiatowych Biur Z. Z. R. Stanowiska te zostały obsadzone, jak następuje:

Horodenka: p. Dombki.

Peczeniżyn: p. Oprysko Józef.

Nadwórna: p. Markiewicz Janusz.

Stanisławów: p. Niedźwiecki Władysław.

Tłumacz: p. Lachman Ryszard.

Rohatyn: p. Orzechowski Justyn.

Kierownicy Biur w innych Powiatach będą w najbliższych dniach mianowani. Praca we wszystkich biurach już się rozpoczęła i Członkowie Z. Z. R. mogą śmiało korzystać z ulg, jakoteż pomocy, jaką im Związek daje.

Zebranie Powiatowe Z. Z. R. w Kołomyji.

We środę, dnia 15 lutego br. odbyło się w Kołomyji Zebranie Powiatowe Z. Z. R., na które przybyło po trzech Delegatów w 52 gmin. Na Zebranie to zjechał również ze Stanisławowa Prezes Wojewódzki p. Walerjan Niedźwiecki.

Ponieważ od czasu zorganizowania Zarządu Powiatowego Z. Z. R. w Kołomyji orzybyło Związkowi wiele nowych Zarządów Okręgowych, wobec tego dotychczasowy Prezes Powiatowy p.

Організаційні справи С. З. Р.

Організаційне Зібрання Воев. Заряду Союзу Заводових Рільників.

В суботу, дня 11-го лютого с. р. відбулося в сали Ради Повітової в Станиславові о год. 12-ій в полудне Організаційне Зібрання Воевідського Заряду Союзу Заводових Рільників, на котрі прибули Делегати з Повітів: Станиславів, Коломия, Товмач, Печеніжин, Городенка, Снятин і Рогатин.

На Зібранню передсидував п. Волод. гр. Дзедушицький. По передвступних промовах приступлено до вибору Воевідського Заряду С. З. Р. Мандати зістали розділені як слідує:

Предсідатель: Валеріян Недзвецький.

I. Заступник: Кунц Франц.

II. Засгупник: Маліновський Стефан.

Скарбник і секретар: Инж. Трент Альойзий.

По виборі обняв проводи Зібрання п. Предсідатель Недзвецький, котрий то короткій дискусії Зібрання розв'язав. Воевідський Заряд приступив сейчас до енергічної праці. Належить зазначити, що п. Предсідатель Недзвецький приїхав на Зібрання прямо з Варшави, з відки привіз під той час бувшого у Варшаві, в дорозі службовій, п. Воеводи Дра Моравського сердечні поздоровлення і желання доброго вислуду праці.

Повітове Зібрання С. З. Р. в Коломїї.

В середу, дня 15-го лютого с. р. відбулося в Коломїї Повітове Зібрання С. З. Р., на котре прибуло по трех Делегатів з 52 громад. На зібрання то прибув рівнож зі Станиславова Воевідський Предсідатель п. Валеріян Недзвецький.

Понеже від часу зорганізованя Заряду Повітового С. З. Р. в Коломїї прибуло Союзови багато нових Окружних Зарядів, після чого дотелерішній Повітовий Предсідатель п. Инж. Альойзий Трент попросив зібраних о доказ довіря, котре одногосно одержав. Опісля на заступника Предсідателя вибрано п. Кунца.

Зібрання було незвичайно поважне і річеве, а присутні з одушевленнем висказувалися о працях, як також о цілях Союзу. Між иншими промовляли рівнож п. предсідатель Недзвецький і п. Кунц, порушаючи цілий ряд актуальних справ.

В дальшій тягу на запросини С. З. Р., відбувся виклад Инспектора Товариства Господарчого п. Инж. Комінка, котрий в річевих словах поучив присутних о годівлі худоби заводово-молочної, розпочинаючи опісля живу дискусію, в котрій всі брали участь. В декотрих селах постановлено заложити кола контролі молочного, рівнож замовити збіже кваліфіковане до весняних засівів.

Під незвичайно милім вражінню Зібрання розв'язано, котре набрало охоти до дальшої праці. Евентуальні дальші подробиці з того зібрання подамо в слідуючій числі.

Організація Городенського Повіта С. З. Р.

Дня 31-го січня с. р. виїхав делегат С. З. Р. Инж. Володимир Карпінський, до Городенки, де опрацював плян

і запросив населення цілого повіта, т. є. 49 громад, до 12 місцевостей, розпочав з днем 3-го с. м. тогож обїзд. Організаційні Збори відбулися в слідуючих місцевостях: Вікно, Торговиця-Пільна, Ясенів-Пільний, Семаківці, Колінки, Чернелиця, Олієва-Корнів, Незвиска, Ісаків, Обертин, Тишківці і Городенка, на котрі згромадилося рільниче населення, без огляду на пол, народовість, релігію і приналежність партійну. По виголошених рефератах через делегата С. З. Р. Инж. В. Карпінського, як також довших або коротших дискусіях річевих, котрі підчас зборів розвивалися, Рільники з 44 громад приступили до заложення Союзів Заводових Рільників і доконали вибору Окружних Зарядів, рівнож делегатів на Повітовий Зїзд.

Населення з позісталих п'ятох громад не довершило вибору таких Окружних Зарядів, тільки для браку статутного комплету, — або — яко громада Тишківці — по причині не зрозуміння потреби такої заводової організації.

Найбільше величаво випали Збори в Чернелиці, куди вже від ранка ішли як на відпуст величезні маси рільників з околничних сіл і де разом з місцевими мешканцями нетерпеливо очікувано прибуття заповідженого делегата. Так що велика селя Товариства гімнастичного „Сокіл“, де відбулися Збори, не могла помістити всіх прибувших, отже заповнено сніи і бічні сальки, звідки через отворені двері слухали промовляючого. Належить додати, що навіть вікна і колюмни обсажені були людьми, як вінцями, щоб тільки нічого не пропустити зі слів делегата С. З. Р., котрий в обох язиках нашого Воевідста пояснював потребу і велике значіння організації, також користи, які з неї випливають.

Вже дня 8-го с. м. відбувся в Городенці Зїзд уповажнених по трох з кожного Окружного Заряду Союзу Заводових Рільників. Збори відбулися в сали Товариства гімнастичного „Сокіл“, на котрих вибрано на Предсідателя п. Віктора Абрагамовича, а на Секретаря п. Йосифа Комісарука. По промові делегата С. З. Р. Инж. В. Карпінського приступлено до вибору Повітового Заряду Союзу Заводових Рільників, причім зістали вибрані: Предсідатель: Віктор Абрагамович з Торговиці-Пільної, Заступник Предсідателя на повіт Судовий Городенка: Фелікс Висоцький з Городенки, о. Северин Гаванський з Незвиск, Заступники Предсідателя на повіт Судовий Обертин: Генрик Цюцюра з Чортівця і Лев Забойський з Обертини, Заступник Предсідателя на Округ Чернелиці: М. Рогальський з Чернелиці, Секретар: Іван Гуляк, Упр. Кооперативи Городенка, Скарбник: Маріян Кшиштофович Ясенів Пільний.

Члени Заряду: Казимир Бушинський Городенка, Роман Богусевич Гарасимів, Мозес Зайдман Серафінці, Едвард Смажевський Уніже, франц Сгерман Лука, Здислав Шашкевич Незвиска, Давид Баран Раківці, Антін Саєвич Олієва-Королівка, Кастан Гужковський Олієва-Корнів, Юліян Паскас Колінки, Маріян Кшиштофович Ясенів-Пільний, Іван Новосельський Тарновиця-Пільна, Антін Крупа Вікно, Генрик Бокман Чернелиця, Мартин Петро Дубки, Михайло Карабін Конесівці, Лев Забойський Обертин, Іван Богусевич Ганчарів, Лев Бретлер Якубівка, о. Длугопольський Жуків, Йоахім Бретлер Гавриляк, Онуфрий Цикур Семенівка, Северин Гловацький Ісаків, Орест Залеський Живачів, Маєр Діамандштайн Підвербці, Лесь Семенчук Вербівці, Адольф Штавідгель Далешева, Лев Фольварків Семаківці, Дмитро Клепей

inż. Alojzy Trent poprosił zebranych o votum zaufania, które też jednogłośnie otrzymał. Poza tem wiceprezesa m wybrano p. Kunza.

Zebranie było niezwykle poważne i rzeczowe, zaś obecni z entuzjazmem wyrażali się o pracach, jakoteż celach Związku. Między innymi przemawiali również p. Prezes Niedźwiecki i p. Kunz, poruszając szereg aktualnych spraw.

W dalszym ciągu, na zaproszenie Z. Z. R., odbył się wykład Inspektora Towarzystwa Gospodarskiego, p. inż. Kominka,

który w rzeczowych s'owach pouczał obecnych o hodowli bydła zarodowo-mlecznego, rozpoczynając następnie żywą dyskusję, w której wszyscy brali udział. W kilku wsiach postanowiono założyć Koła kontroli mlecznej, jakoteż zamówić zboże kwalifikowane do zasiewów wiosennych.

Pod wrażeniem niezwykle milem zamknięto Zebranie, nabrawszy ochoty do dalszej pracy. Ewentualnie dalsze szczegóły z tego zebrania podamy w następnym numerze

Ciekawe i pożyteczne.

KRONIKA.

Osobiste. W sobotę, dnia 18-go b. m. zjeżdża do Stanisławowa Generalny Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, Gen. Roman Górecki, który poza sprawami, związanymi z wyborami, załatwi również na miejscu szereg postulatów rolniczych.

Prezes Wojewódzki p. Walerjan Niedźwiecki przyjmuje wszystkich interesantów w każdy wtorek i czwartek od godziny 11—1-ej w południe, w biurze Sekretarjatu Wojewódzkiego Z. Z. R., Stanisławów, plac Trynitariski, gmach Starego Sądu.

Od Redakcji. Jeszcze raz prosimy p. Sekretarzy Powiatowych, aby możliwie natychmiast wykonali nasze prośby, zawarte w okólnikach, wysłanych do p. Prezesów dnia 11-go b. m. do l. 4/28. Głównie zależy nam na korespondencjach, giełdzie i skuteczniejsiu prenumeraty.

Odwołanie zgromadzenia. Zapowiedziane na wtorek, dnia 15 go b. m., zgromadzenie Rolników z Powiatu Tlumackiego, w Tlumaczu, w związku ze sprawami Z. Z. R., zostało odwołane. Następny termin będzie oznaczony.

Nasz telefon. Wojewódzki Sekretarjat Z. Z. R. w Stanisławowie i Redakcja „Prawa Rolnika“ mają numer telefonu 211.

Odłożenie wycieczki. Zapowiedziana przez nas w poprzednim numerze wycieczka Członków Z. Z. R. do Warszawy i Krakowa, celem oglądnięcia wzorowych gospodarstw rolnych, została narazie odłożona z nieprzewidzianych przyczyn. Wycieczka ta jednakowoż odbędzie się w niedługim czasie z całą pewnością, termin zaś zostanie ustalony w najbliższych dniach, o czem naszych Czytelników zawiadomimy.

Obowiązek szkolny.

Niejeden z Rolników musi przyznać się do tego, że zbyt mało kładł na szkolenie swych dzieci, nie po-

syłając ich do szkół i lekceważąc sobie tę wielką prawdę życia, że nieuctwo przysparza człowiekowi zaw sze wiele zmartwień i kłopotów. Nie myślimy tu o jakichś wyższych studjach, lecz chodzi nam! głównie o szkoły elementarne, które każdy powinien ukończyć dla swego dobra.

Na szczęście dziś sytuacja zmienia się już zasadniczo na lepsze. Mianowicie Ministerstwo Oświaty przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obowiązku szkolnym, normując przymus powszechnego nauczania na dzieci 7-letnie we wszystkich dzielnicach bez różnicy. Poza tem przewidziane są mniejsze, lecz prędzej ściągalne kary doraźne za nieposyłanie dzieci do szkół.

Tak zatem statystyka analfabetów w Państwie powinna zmniejszać się z każdym rokiem, — abyśmy jednak doczekali się czasów, kiedy wogóle u nas analfabetów nie będzie.

Rzeczy ciekawe.

Marnowanie chleba.

Czasami nie zdajemy sobie nawet z tego sprawy, jak marnujemy lekkomyślnie dary Boże. Dowodem na to niech będzie fakt, jaki miał miejsce w Plymouth (Anglja). Oto Rada Miejska tego miasta poleciła kontrolować dokładnie wszelkiego rodzaju odpadki, wyrzucane co dnia z mieszkań do śmietników domowych. Dzięki tym szczegółowym badaniom udało się stwierdzić, że 420 ton chleba rocznie marnuje się w lekkomyślny sposób. Jest to ilość wystarczająca, by zaopatrzyć w 2 funty wyborowego chleba dziennie 8.000 bezrobotnych w przeciągu trzech miesięcy.

Najbardziej zaludnione miasto.

Niejeden z naszych Czytelników zadawał sobie napewno pytanie, które też miasta na świecie są najbardziej zaludnione. Otóż na czele stoi Nowy Jork, mający 9,350.000 mieszkańców. Następnie Londyn —

Поточиска, Стрихак Адольф Хмелева, Антін Глязер Корнів, Чарнописький Гриць Ольхівці, Стефан Лазарук Репужинці, Володимир Островський Копачинці, Дрогомирецький Николай Джурків, Іван Лукасевич Балагорівка, Дмитро Костюк Чортовець, Василь Кучер Жабокруки, М. Моровський Рашків, Николай Бальнек Городниця, Сепетик Николай Топорівці, Дмитро Боднарчук Чернятин.

По освідченню вибраних о прийнятті тої гідности забрав голос Делегат С. З. Р. Інж. В. Карпінський взиваючи всіх до праці для добра загалу і Держави. Дальше председатель Виктор Абрагамович, в коротких але теплих словах подяковав на руки Делегата Ініціаторам, як і самому Делегатови за працю і понесені труди для тої, вже від так давна очікуваної організації, опісля збори розв'язано.

**Поширюйте і передплачуйте
„П РА В О Р І Л Ь Н И К А“.**

ЦІКАВЕ і ПОЖИТОЧНЕ.

НОВИНКИ.

Особисте В суботу, дня 18-го с. м. прибуде до Станиславова Генеральний Директор Банку Господарства Красового, Ген. Др. Роман Горецький, котрий поза справами, зв'язаними з виборами, полагоди́ть рівнож на місци ряд рільничих постулятів.

Воєвідський Председатель п. Валеріян Недзвєцький приймає всіх інтересованих в кожний второк і четвер від год. 11—1 в полудне в бюрі Воєвідського Секретаріату С. З. Р., Станиславів, Тринітарська Площа, будинок Старого Суда.

Від Редакції. Ще раз просимо п. Повітових Секретарів, щоби можливо сейчас виконали наші прошення, поміщені в обіжниках, висланих до п. Председателів дня 11-го с. р. до Ч. 4/28 Головно залежить нам на кореспонденціях, біржі і надсиланню пренумерати.

Відкликаннє зборів. Заповіджені на второк, дня 15-го с. м. Збори Рільників з Товмацького Повіта, в Товмачи, відносячіся до справ С. З. Р., зістали відкликані. Слідуючий термін буде оголошений.

Наш телефон. Воєвідський Секретаріат С. З. Р. в Станиславові і Редакція „Право Рільника“ мають число телефону 211.

Відкликаннє прогульки. Заповіджена через нас в попереднім числі прогулька Членів С. З. Р. по Варшаві і Кракова, в цілі звидження вірце-

Іменованнє Повітових Управителів бюр С. З. Р.

В біжучім тижни зістали полагожені цілковито іменованнє і евентуально малі перенесеннє Повітових Управителів бюр С. З. Р. Становиска ті зістали обсажені як слідує:

Городенка: п. Домбський

Печеніжин: п. Оприско Йосиф.

Надвірна: п. Маркевич Януш.

Станиславів: п. Недзвєцький Володислав

Товмач: п. Ляхман Ришард.

Рогатин: п. Оржеховський Юстин.

Управителі бюр в інших Повітках будуть в найблищих днях іменовані. Праця у всіх бюрах вже розпочалася і члени С. З. Р. сміло можуть користати з полекші, як також помочі, яку їм дає Союз.

вого рільного господарства, зістала на разі відкликана з причин від нас незалежних. Прогулька та одначе відбудеться в короткім часі цілком певно, термін зістане означений в найближих днях, о чім наші Читачі зістануть повідомлені.

Шкільний обовязок.

Неоден з Рільників мусить признатися до того, що занадто малу вагу клав на вишколеннє своїх дітей, не посилаючи їх до шкіл і легковажив собі ту велику правду життя, що чоловік, котрий не є письменний має більше гризот і клопотів. Не думаємо ту о якихось вищих студіях, але ходить нам головно о школи елементарні, котрі кожний повинен покінчити для свого добра.

На щасте нині ситуація змінється вже засадничо на ліпше. Іменно Міністерство Освіти приготує проєкт розпорядку Президента Річипосполитої о шкільнім обовязку, нормуючи обовязок загального навчання на діти 7-літні у всіх дільницях без ріжниць. Позатим предвиджені є менші, але скорше стягаємі карі безглядні за непосиланнє дітей до шкіл.

Так проте статистика анальфabetів в Державі повинна зменшатися з кожним роком, — коби одначе ми дочекали тих часів, коли взагалі у нас анальфabetів не буде.

7,660.000, potem dopiero stolica Francji (wraz z przedmieściami) — 4,600.000. Berlin, liczący 4,126.000 mieszkańców zajmuje czwarte miejsce. Potem Chicago — 3,600.000 mieszkańców, Filadelfja — 2,700.000, Buenos Aires — 2,500.000, następnie Osaka, Moskwa, Szanghaj, Tokio, liczące każde około 2,000.000 mieszkańców. Na 40 miast, liczących więcej niż milion mieszkańców, 15 znajduje się w Europie 13 w Ameryce, 11 w Azji i 1 w Australji.

Z postępem czasu.

Dzisiejszy postęp czasu idzie w tym kierunku, aby przy pomocy maszyn w możliwie najkrótszym terminie zrobić jak najwięcej. To samo jest i w drukarstwie. Tak n. p. dnia 30-go czerwca 1877 r. wydrukowana została w Oxfordzie biblja w 100 egzemplarzach w ciągu 12 godzin. W r. 1913 odbył się pokaz w Niemczech, mający na celu zademonstrować, jak szybko przemienia drzewo w... gazetę. Rano więc o godzinie 7-ej min. 35, ścięto 3 drzewa i odesłano je natychmiast do fabryki papieru. O godzinie 9-ej min. 34 była już z masy drzewnej wykonana rola papieru gazetowego. a o godzinie 10-ej z rana sprzedawano już gazetę wykonaną na tym papierze.

O czem wiedzieć warto?

— Krew stanowi w organizmie 13-tą część ogólnej wagi człowieka, a więc u dorosłego powinno być od 5—7 kg. krwi. Przez komórki sercowe przelewają się w ciągu 1 minuty od 4—5 litrów krwi, po jedzeniu zaś 7 litrów.

— Stany Zjednoczone posiadają 500 tysięcy kilometrów torów kolejowych i pod tym względem zajmują pierwsze miejsce na świecie. Potem idzie Kanada, a w dalszych szeregach Rosja, Niemcy i Francja.

— Od 1-go stycznia 1928 r. zakazano używać w obrębie miasta Rio de Janeiro koni przy dorózkach i przewożeniu towarów. Jest to pierwszy sygnał zmierzającego losu końskiego, przynajmniej w miastach.

— Nowonarodzone dzieci oddychają na minutę 40 razy. W wieku lat 5 spada liczba oddechów na minutę do 24, a u dorosłych utrzymuje się na poziomie 17 do 18.

— Dziecko chorujące na zupełnie średniego natężenia dyfterję, wydziela ze siebie tyle trucizny, że tą ilością można zabić 20.000 świnek morskich.

— Węgorze należą do tych dziwnych stworzeń, które giną po tarle.

Z KRAJU.

— Sekretarjat osobisty p. Prezydentowej, z powodu Jej wyjazdu zagranicę, jest nieczynny od dnia 15-go b. m. aż do odwołania.

— W Inowrocławiu stanie pomnik naszego wielkiego poety ś. p. Jana Kasprowicza.

— Niedługo będzie już w Warszawie wykonany nowy gmach Sejmu.

— W Olkuskiem szerzy się epidemja tyfusu plamistego.

— Kolejarze domagają się uregulowania poborów z dniem 1-go kwietnia b. r.

— Krążą pogłoski, że w najbliższym czasie cena cukru ma być podwyższona o 7 zł. na worku.

— Z niektórych okolic kraju alarmują już o powodziach.

— Emigracja z Polski została częściowo wstrzymana.

— Dnia 1-go kwietnia kreuje Minist. Spr. Zagr. dwa nowe konsulaty polskie: w Winnipeg (Kanada) i San Paulo (Brazylja).

— W związku z 6-tą rocznicą koronacji Papieża Piusa XI-go odbyły się w całym kraju uroczystości.

— Marszałek Piłsudski wyda orędzie w sprawie swego stanowiska wobec wyborów.

— Minist. Robót Publ. wyasygnowało 800.000 zł. na rozbudowę dróg w Województwie Wołyńskiem.

— Monsignore Marsaggi został mianowany nuncjuszem apostolskim w Polsce.

Tylko ogłoszenia, umieszczone na łamach „PRAWA ROLNIKA“ trafią do każdego Rolnika i odniosą swój skutek.

ZE SWIATA.

— Litwini coraz silniej domagają się od swego rządu, aby rozpoczął rokowania handlowe z Polską.

— W ostatnich dniach cały szereg miast angielskich powziął decyzję o przerwaniu czci dla trofeów wojny wszechświatowej.

Цікаві річи.

Марнованнє хліба.

Часами не здаємо собі навіть з того справу, як байдужно марнуємо дари Божі. Доводом того най буде факт, який мав місце в Плимонт (Англія). Ото Рада мійська того міста поручила докладно контролювати всякого рода відпадки, викидані щодня з мешкань до домових смітників. Завдяки тим точним баданням удалося ствердити, що 420 тон хліба річно марнується в байдужний спосіб. Є то вистарчаюча скількість, щоби заосмотрити в 2 фунти виборового хліба денно 6.000 безробітних в протягу трех місяців.

Міста посідаючі найбільше населення.

Неоден з наших Читачів задавав собі певно питаннє, котрі то міста на світі мають найбільше населення. Отже на чолі стоїть Нью-Йорк, маючий 9,350 000 мешканців. Дальше Лондон 7,660.000, потім держава столиця Франції, (враз з передмістями) 4,600 000. Берлін 4,126 000 мешканців, займає четверте місце. Потім Чикаго 3,600 000 мешканців, Філадельфія 2,700 000, Буенос-Аїрес 2,500.000, дальше Осака, Москва, Шангаї, Токіо, числяче кожде около 2,000 000 мешканців. На 40 міст, числячих більше чим мільон мешканців, 15 знаходиться в Европі, 13 в Америці, 11 в Азії і 1 в Австралії.

З поступом часу.

Нинішний поступ часу йде в тім напрямі, щоби при помочи машин в можливо найкоротшім терміні зробити як найбільше.

Те саме є в друкарстві Так пр. дня 30-го червня 1877 р. видрукована зістала в Оксфордї біблія в 100 примірниках протягом 12 годин. В 1913 р відбувся показ в Німеччині маючий на ціли задемонструвати, як скоро перемінюється дерево в... часопись. Отже рано о годині 7-ій 35 хвиль, стято 3 дерева і відіслано їх сейчас до фабрики паперу. О годині 9-ій 34 хвиль була вже з деревної маси зроблена роля газетового паперу, а о годині 10-ій рано продавано вже часопись видруковану на тім папері.

О чім варто знати?

— Кров становить в організмі 13-ту часть загальної ваги чоловіка, отже у дорослого повинно бути 5—7 кг. крови. Через комірки серця переливається в протягу 1 хвилі 4—5 літрів крови, по іді до 7 літрів.

— Сполучені Держави посідають 500 тисячів кілометрів желізничих торів і під тим зглядом займають перше місце на світі. Дальше йде Канада, а опісля в рядах Росія, Німеччина і Франція.

— Від 1-го січня 1928 р. заказано уживати в области міста Ріо де Янеіро коні при дорожках і перевозженю тягарів. Є то перша ознака занепаду кінської судьби, принайменше в містах.

— Новонароджені діти віддыхають на хвилину 40 разів У віці 5 літ спадає число віддыхання на хвилину до 24, а у дорослих удержується на поземі 17 до 18.

— Дитина слаба на цілковито середнього напруження дифтерії, виділяє зі себе стільки отруї, що тою скількістю можна забити 20 000 морських свинок.

— Угорі належать до тих дивних сотворінь, котрі чинуть по тарлі.

З КРАЮ.

— Секретаріят особистий п. Президентовой, по причині виїзду її за границу, не урядує від дня 15-го с. м. аж до відкликання.

— В Іновроцлавю зістане поставлений памятник великого польського поети бл. п. Івана Каспровича.

— Незадовго буде у Варшаві викінчений новий будинок для Соїму.

— В Олькуськім пов. шириться епідемія плямистого тифу.

— Желізничники домагаються урегулювання поборів з днем 1-го квітня с. р.

— Кружать поголоски, що в найблищім часі ціна цукру має бути підвищена о 7 зол. на мішку.

— З декотрих околиць краю доносять вже о повінях.

— Еміграція з Польщі зістала частинно вздержана.

— Дня 1-го квітня отвирає Мініст. Спр. Загр. два нові конзуляти польські: в Вінніпегу (Канада) і Сан Паульо (Бразилія).

— В союзі з 6-ми роковинами коронації Папи Пія XI відбулися в цілім краю урочистости.

— Маршалок Пілсудський видасть оруде в справі свого становиска підчас виборів.

— Мініст Публ. Робіт виасигновало 800.000 зол. на розбудову доріг в Воевідстві Волинськім.

— Монсігноре Марсагі зістав іменованій апостольским нунціошом в Польщі.

— Hindenburg usiłuje powstrzymać kryzys rządowy w Niemczech.

— Papież również zaczął słuchać radio.

— Turcja przystępuje do stabilizacji swej waluty.

— Anglicy budują 6 nowych łodzi podwodnych.

— W półn.-zach. części Czechosłowacji wybuchł 13-go b. m. strajk pracowników węglowych.

— Kanclerz Austrii Ks. Seipl wyjechał do Pragi, aby złożyć hołd Prez. Masarykowi i Beneszowi.

— Między Francją a Turcją wybuchł bardzo groźny konflikt polityczny.

— W parlamencie rumuńskim wywołane zostały wielkie awantury.

— W Ameryce wypalono w 1927 r. 100 miliardów papierosów.

— Nad Anglią szalał huragan, zrywając 200 linii telefonicznych i waląc wiele domów, nawet w Londynie.

— Krym chce się oderwać od Rosji

— 800 000 metalowców zapowiedziało strejk w Niemczech.

Rolnicy głosują tylko na listę Nr. 1.

WESOŁY KAČIK.

Przysposobienie wojskowe.

Kumoszka spotyka pewną znajomą dziewczynę i już ją pyta :

— Co to znaczy? Panna Kasia wychodzi za szewca, a przez cały rok kręcił się koło niej kapral?

— Tamto była całkiem inna sprawa, — odpowiada Kasia.

— Jakto?

— To tylko względem przysposobienia wojskowego.

Mądre dziecko.

Miastowe dziecko przyjechało z matką na wieś, a widząc jak się wylegają kurczęta, woła :

— Mamusiu, ja wiem, dlaczego kurczęta wylegają się z jajek.

— No, dlaczego?

— Ze strachu, aby je nie ugotowano.

ЗІ СВІТА.

— Литвини чимраз душе домагаються від свого правительства, щоби розпочав торговельні договори з Польщею.

— В послідних днях цілий ряд міст англійських постановив перервати віддавання честі для здобутків всесвітної війни.

— Гинденбург хоче повздержати правительство криву в Німеччині.

— Папа рівнож почав слухати радіо.

— Турція приступає до стабілізації своєї валюти.

— Англійці будують 6 нових підводних лодок.

— В півн.-зах. части Чехословації повстав 13. с. м. штрайк вуглевих роб.тників.

— Канцлер Австрії Кн. Сайпль виїхав до Праги, щоби зложити честь През Масарикови і Бенешови.

— Між Францією а Турцією повстав дуже грізний конфлікт політичний.

— В румунським парламентаі зістали викликані великі авантури.

— В Америці викурено в 1927 р. 100 мільярдів папіросів.

— В Англії шаліла буря, котра вірвала 200 ліній телефонічних і розвалила багато домів, навіть в Лондоні

— Крим хочеться відірвати від Росії.

— 800,000 роб. металівців заповіло штрайк в Німеччині.

РІЛЬНИКИ ГОЛОСУЮТЬ ТІЛЬКИ на листу Ч. 1.

ВЕСЕЛИЙ КУТОК.

Військове вишколеннє.

Кума здибала давну знакому дівчину, та вже її питає :

— Що то значить? Панна Кася виходить за шевця, а через цілий рік крутився коло неї капраль?

— Тамто була цілком инша справа, — відповідає Кася.

— Як то?

— То тільки зглядом військового вишколення.